

„V duchu a v pravdě“: Vytvářejme jednotu života (I)

Jednota života je podstatným rysem ducha Opus Dei. Tento úvodník představuje ve dvou částech některé z jeho projevů.

10.11.2020

Bůh si přeje ctitele „v duchu a v pravdě“ (*Jan 4,24*), říká Ježíš samaritánce při rozhovoru u sicharské studny. Celá existence křesťana je povolána k tomu, aby se stala uctíváním Otce (*Jan 4,23*), aniž

by se vyskytovaly prostory, kam Boží světlo nepronikne. Toto je duchovní oběť (srov. Řím 12,1), skrze niž se stáváme živými Božími chrámy, živými kameny jeho chrámu (srov. 1 Petr 2,5).

„Učiň ze svého srdce oltář“¹, říká svatý Petr Chryzolog. Aby byl člověk tímto oltářem, nestačí dávat, je třeba dávat se. Vše se má v našem životě očišťovat, v hlubokém spojení s obětí skutečně milou Bohu, obětí Krista. Takto se postupně vytváří jednota života, zaceluje se propast, kterou hřích otevírá mezi vírou a životem. Aniž bychom propadali malomyslnosti v těžkostech, objevujeme podivuhodnou skutečnost, že tam, kde jsme, vše přispívá k našemu dobru, pokud hledáme útočiště ve věčné Lásce jediného a trojičného Boha, jehož přítomnost osvěcuje celý náš život.

„Oko je pro tělo jako svítilna. Je-li tedy tvé oko zdravé, celé tvé tělo bude jasné“ (Mt 6,22). Jestliže naše úmysly budou správné, jestliže budou zaměřeny na Boha a na druhé v NĚm, pak bude veškeré naše jednání směřovat k dobru, v „prosté a silné jednotě života“², protože „všechno nás může a musí vést k Bohu“³. Na tuto skutečnost však můžeme často zapomínat. Proto z pohledu duchovního by měla formace, která je věřícím Díla poskytována, v každém vytvářet tuto jednotu života, která je základní charakteristikou ducha Opus Dei. Toto sjednocení stále více posiluje naši identitu Božích dětí v Kristu – díky síle Ducha svatého, který vše oživuje skrze lásku – a vzbuzuje v nás touhu po svatosti a apoštolátu v tom, čím se denně zabýváme.

Ježíšova jednota života

Jednotou života „jako červená nit prochází přítomnost Boha, našeho Otce“⁴ a díky Duchu svatému je „účastí na svrchované jednotě božského a lidského uskutečňované ve vtělení Božího Syna“⁵. Kristus je „zdrojem jednoty a pokoje“⁶. On je neustále spojen se svým Otcem a modlí se k němu, aby nás posvěcoval v pravdě (srov. *Jan* 13,17). Jeho pokrmem, tím, co mu dává život, je konat vůli Otce (srov. *Jan* 4,34). Vše je k tomuto poslání zaměřeno, od okamžiku vtělení (srov. *Žid* 10,5-7) až do jeho příchodu do Jeruzaléma, kdy kráčí před svými učedníky, v láskyplném spěchu (srov. *Lk* 19,28). Jeho zázraky dodávají vážnost jeho slovům, takže zástupy bez váhání tvrdí: „Dobře všechno udělal“ (*Mk* 7,37).

Svatý Josemaría vnímal v tomto nadšení lidu – „*bene omnia fecit*“ – nejen zázraky, které tolik lidí udivují, ale také skutečnost, že Kristus „dobře

všechno udělal, všechno dovršil, konal jen dobro“⁷. Zasněcení a poslání utváří v Pánu dokonalou jednotu. „Nelze oddělovat Krista Bohočlověka a Krista Spasitele. Slovo se stalo tělem a přišlo na svět, *ut omnes homines salvi fiant* (1 Tim 2,4)“⁸. Proto lze na Ježíše naprosto přiléhavě vztáhnout slova Izajášova, která On sám pronesl v synagoze v Nazaretu: „Duch Páně je nade mnou, proto mě pomazal, poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst...“ (Lk 4,18; srov. Iz 61,1). Ježíš je dokonalý Bůh a dokonalý člověk, který za svého pozemského života žil naprostou jednotu života a který „právě zjevením tajemství Otce a jeho lásky plně odhaluje člověka jemu samému a dává mu poznat vznešenost jeho povolání“⁹. On každému dává poznat jeho povolání smířit se s Bohem a radostně k tomuto smíření přivádět také prostor, který mu Bůh ve světě svěřil (srov. 2 Kor 5,18-19).

Rozpor mezi vírou a každodenním životem

Přestože se v Osobě Pána již navždy uskutečnilo, osobní a společenské usmíření k této plnosti stále ještě směřuje, a to směrem ke Kristu. Stejně jako v době II. vatikánského koncilu je třeba „rozpor, který je u mnoha lidí mezi vírou, ke které se hlásí, a denním životem, počítat mezi nejzávažnější omyly naší doby. Toto pohoršení prudce odsuzovali již ve Starém zákoně proroci a v Novém zákoně ještě přísněji sám Ježíš Kristus za ně hrozil těžkými tresty“¹⁰: „Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Buď jednoho bude zanedbávat, a druhého milovat, nebo se bude prvního držet, a druhým pohrdne“ (Mt 6,24).

Nejednotnost života, do které mnozí lidé upadají, ať už jsou věřící či nikoliv, je nedostatkem harmonie a pokoje, který narušuje osobní

rovnováhu. Nemělo by to být nikterak překvapivé, protože „popírat, že člověk má poraněnou přirozenost, náchylnou ke zlu, je příčinou velkých omylů v oblasti výchovy, politiky, sociální činnosti a v oblasti mravní“¹¹. Jednota života je rozhodující pro všechny, zejména pak pro laiky, jak učí svatý Jan Pavel II: vše má být příležitostí ke spojení s Bohem a službě druhým¹².

Profesionální práce křesťana je koherentní s jeho vírou.

„Bezkonfesijnost, neutralita. — Staré mýty, které se pořád snaží omlazovat. Zamyslel ses nad tím, jak nesmyslné je odložit své katolictví při vstupu do univerzity, do odborného sdružení, do akademické rady nebo do parlamentu, jako když se v šatně odkládá klobouk?“¹³.

Tato slova jsou velice aktuální: Boha nelze upozadovat laicismem povzneseným na náboženství bez Boha. Papež František vyzývá k

„poznávání města“, tedy všech prostor, kde se odehrává život našeho lidstva, „kontemplativním pohledem, totiž pohledem víry, která objevuje onoho Boha, který přebývá v jeho domech, na jeho ulicích a náměstích. Boží přítomnost provází upřímné hledání, které konají lidé i skupiny, aby našli oporu a smysl života. On žije mezi jeho obyvateli a prosazuje solidaritu, bratrství, touhu po dobru, pravdě a spravedlnosti. Tato přítomnost nesmí být konstruována, nýbrž objevována, vyjevována. Bůh se neskrývá těm, kteří jej hledají upřímným srdcem“¹⁴.

Radujme se v bouři

Křesťané, kteří při křtu dostávají pečeť kříže, vždy zakoušeli pronásledování. „Celý Kristův život bude poznamenán pronásledováním. Ti, kteří jsou jeho, je sdílejí s ním (srov. *Jan 15,20*)“¹⁵. Navzdory hrozícímu vyhnanství neztrácel

svatý Jan Zlatoústý, veliký řečník východu, důvěru: „Mnohé vlny nás uvádějí do nebezpečí a hrozí nám veliká bouře, avšak nebojíme se, že nás potopí, protože nohama setrváváme na skále. I když se moře rozbouří, tuto skálu nerozbije; i když se zvednou vlny, nic zlého Ježíšově lodce nezpůsobí. Povězte mi, čeho se můžeme bát? Smrti? Pro mě je život Kristus a smrt ziskem. Vyhnanství? Země je od Pána a celou ji naplňuje. Zabavení majetku? Na svět jsme nic nepřinesli, a také si z něj nic nemůžeme odnést. Směji se všemu, co by na tomto světě mohlo nahánět strach, i jeho majetku. Nebojím se smrti ani nezávidím bohatství. Netoužím žít, pokud to není pro vaše dobro. Proto vám říkám o tom, co se nyní stane a povzbuzuji vaši lásku k důvěře“¹⁶.

Těžkosti plynoucí z rozptýlenosti, které svět přináší, nás nemají vést k malomyslnosti. Svatý Augustin,

Janův současník, vyzýval spíše k radosti než k nářku: „Proč považuješ minulou dobu za lepší než tu, ve které žiješ? Od prvního Adama až k Adamovi dneška jen práce a pot, trní a bodláčí. Nebo jsme zapomněli na potopu? Zapomněli jsme na kruté doby hladu a válek? Je o tom přece psáno proto, abychom ani teď v přítomné době nereptali proti Bohu. Jakéže to tedy byly časy? Což se všichni, když o nich slyšíme nebo čteme, nechvějeme hrůzou? Měli bychom tedy za naši dobu spíše děkovat, než na ni reptat“¹⁷.

Přestože jsou války, epidemie, nové formy chudoby a pronásledování, počínaje těmi nejhrubšími ze strany rádoby náboženských druhů fundamentalismu, až po ty nejrafinovanější v podobě různých druhů laicismu, které se mohou stát právě tak fundamentalistickými – stačí vzpomenout otázku výhrady svědomí v různých východních

zemích –, je důvěra v Boha silnější než všechny těžkosti. Tato naděje totiž pramení z Lásky, a proto nezklame (srov. Řím 5,5). Jsme povoláni, abychom oslavovali Boha v nejzazších hlubinách svého bytí, ze srdce, v němž On vše sjednocuje, díky božské slávě, která dává pocítit Lásku, díky strhující síle, která poskytuje oporu naší naději (srov. 1 Petr 3,15): Kristus žije v nás.

Omnia in bonum

Šestnáct století po Janu Zlatoústém a svatém Augustinovi vydal ze sebe svatý Josemaría výkřik plný optimismu: „Musíte ve svém srdci neustále vnímat tento výkřik, který mám jako vytesaný ve svém srdci: *omnia in bonum!*, všechno je k dobru. To svatý Pavel nám předává tuto nauku pokoje, radosti, synovství s Bohem. Vždyť Pán nás miluje jako Otec a je nesmírně moudrý a

všemocný: *omnia in bonum!* (srov. Řím 8,28)¹⁸.

Don Álvaro poznamenává: „Když Otec v roce 1941 napsal tuto instrukci, vzpamatovalo se Španělsko z veliké tragédie v podobě občanské války a zároveň již zuřila válka světová. Situace byla skutečně apokalyptická; v církvi vlivem jednání těch či oněch vznikly velké rozpory, hluboké rány. Španělsko, které bylo v důsledku občanské války nasáklé krví a zničené, bylo vystaveno nebezpečí, že bude zapleteno do tohoto ještě mnohem většího konfliktu. Otec pomýšlel na možnost, že bude znovu sám, stejně jako v předchozí španělské válce, a že všechny jeho děti budou rozptýleny na různých válečných frontách nebo skončí ve vězení“¹⁹.

Naše jednota života obnáší také milovat místo a dobu, do nichž nás Bůh umístil, vždyť je úžasné, že

můžeme pracovat a zdokonalovat tento svět a zároveň mít hlavu v nebi. Stvoření a vykoupení se dynamicky uskutečňují zde, tady a teď, pokud toužíme náš svět poznávat a chápat, abychom jej milovali se stvořitelským optimismem, jak tomu bylo u svatého Josemaríi, který rovněž vyzýval k tomu, abychom se „neoddávali neplodnému snění“²⁰ a vyhýbali se jakémukoliv „mystickému kéžbysmu“²¹. Ve svém okolí se snažíme projevovat takoví, jací jsme: „Když se prezentujeme takoví, jací jsme, jako běžní občané – a bereme na sebe každý z nás své osobní povinnosti: rodinné, profesní, společenské, politické – nic nepředstíráme, protože tento postup není výsledkem nějaké taktiky, právě naopak: je to přirozenost, upřímnost, projevování pravdy o našem životě a povolání. Jsme lidé ulice“²².

Bůh nás chce mít v tomto světě

V současné době jsme svědky závažných událostí, které poukazují na působení ďábla ve světě. Přestože „každé dějinné období s sebou nese kritické prvky,“ poznamenává papež, „přinejmenším v posledních čtyřech staletích nebyly otřeseny základní jistoty utvářející život lidských bytostí tolik, jako v naší době (...). Tato změna vyplývá ze samotného způsobu, kterým lidstvo rozvíjí svoji existenci ve světě“²³. Také svatý Josemaría při pohledu na tento blížící se úpadek prorocky prohlašoval: „Je slyšet kolosální *non serviam* (Jer 2,20) v životě osobním i rodinném, v pracovním prostředí i ve veřejném životě. Trojí žádostivost (srov. 1 Jan 2,16) jsou jako tři obří síly, které rozpoutaly neuvěřitelnou bouři rozmařilosti, nabubřelé důvěry stvoření ve vlastní síly a touhy po bohatství. Celá civilizace tápe, je nemohoucí a postrádá morální prostředky“²⁴.

Láska ke světu nám nebrání vidět, co nefunguje, co potřebuje očištění, co má být proměněno. Musíme přijímat realitu takovou, jaká je, takovou, jaká se jeví, s jejími světly i stíny.

Vyžaduje to zajímat se, poznávat problémy, setkávat se s mnoha lidmi, číst, naslouchat. Abychom Boha milovali, nemáme nic lepšího než svět, do něhož nás On sám povolal, abychom v něm žili s důvěrou v modlitbu, kterou Syn povznáší k Otci: „Neprosím, abys je ze světa vzal, ale abys je zachránil od Zlého“ (*Jan 17,15*).

S láskou k tomuto světu, který jako takový napomáhá našemu vlastnímu posvěcování a přátelství s druhými, se utíkejme k Ježíšovi, abychom jej zdokonalovali, proměňovali a abychom se také my sami den ze dne měnili. Panna Maria dala Ježíšovi vyrůstat v každodenním životě v Nazaretu; nyní, zcela oddaná poslání být naší Matkou, dává Ježíšovi vzrůst

v našem každodenním životě. Ona nám pomáhá, abychom o každé události uvažovali ve svém srdci (srov. *Lk 2,51*) a objevovali tím přítomnost Boha, který nás každý den volá. „My, děti – znovu vám říkám –, jsme lidé ulice. A když pracujeme na věcech časných, děláme to proto, že je to naše místo, zde nacházíme Krista, sem nás přivedlo naše povolání“²⁵. Právě zde září světlo duše, která odráží věčnou dobrotivost Pána. Tímto světlem Bůh osvětluje svět.

Guillaume Derville

1 Sv. Petr Chryzolog, *Kázání 108*, PL 52, 499-500.

2 Srov. sv. Josemaría, *Jít s Kristem*, 10. Srov. sv. Tomáš Akvinský, *Sup. Ev. Matt.* (Mt 6,22).

3 *Tamtéž*.

4 *Jít s Kristem*, 11.

5 I. de Celaya, „Unidad de vida“, in: *Diccionario de San Josemaría*, Monte Carmelo - Instituto Histórico San Josemaría Escrivá de Balaguer, Burgos 2013, 1222.

6 II. vatikánský koncil, dogm. konst. *Lumen gentium*, 21. 11. 1964, 9.

7 *Jít s Kristem*, 16.

8 *Jít s Kristem*, 106.

9 II. vatikánský koncil, past. konst. *Gaudium et spes*, 7. 12. 1965, 22.

10 *Tamtéž*, 43.

11 *Katechismus katolické církve*, 407.

12 Srov. sv. Jan Pavel II., apošt. exhort. *Christifideles laici*, 30. 12. 1988, 17 a 59.

13 Sv. Josemaría, *Cesta*, 353.

14 František, apošt. exhort. *Evangelii gaudium*, 24. 11. 2013, 71.

15 *Katechismus katolické církve*, 530.

16 Sv. Jan Zlatoústý, *Homilie*, 1-3: PG 52, 427-430.

17 Sv. Augustin, *Kázání Caillau-Saint Yves* 2, 92: PLS 2, 441-442, cit. in: *Liturgie hodin, lectio* ze středy 20. týdne v mezidobí.

18 Sv. Josemaría, *Instrukce*, 8. 12. 1941, 34.

19 Bl. Álvaro del Portillo, pozn. 48 k *Instrukci*, 8. 12. 1941, 34.

20 Sv. Josemaría, *Boží přátelé*, 8.

21 Sv. Josemaría, *Rozhovory s Mons. Escrivou de Balaguer*, 88. Srov. S. Sanz, „L'ottimismo creazionale di san Josemaría”, in: J. López (ed.) *San Josemaría e il pensiero teologico, Atti del Convegno Teologico*, sv. 1, Edusc, Roma 2014, 230; A. Rodríguez Luño, „San Josemaría e la teologia morale”, in: *Tamtéž*, 308; „Epílogo. Unidad de

vida”, in: E. Burkhart – J. López, *Vida cotidiana y santidad en la enseñanza de san Josemaría: estudio de teología espiritual*, sv. 3, Rialp, Madrid 2013, 617-653.

22 Sv. Josemaría, *Dopis*, 19. 3. 1954, 27.

23 František, *Proslov*, 22. 3. 2013.

24 Sv. Josemaría, *Dopis*, 14. 2. 1974, 10.

25 Sv. Josemaría, *Dopis*, 19. 3. 1954, 29.

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/v-
duchu-a-v-pravde-vytvarejme-jednotu-
zivota-i/](https://opusdei.org/cs-cz/article/v-
duchu-a-v-pravde-vytvarejme-jednotu-
zivota-i/) (25.03.2025)